МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет культури і мистецтв
Кафедра театрознавства та акторської майстерності

Затверджено
на засіданні кафедри театрознавства та акторської майстерності
факультету культури і мистецтв
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 28.08.2025 р.)

Гарант ОПП «Акторське мистецтво драматичного театру і кіно»
Декан факультету
доц. Мирослава ЦИГАНИК
_____

СИЛАБУС / SYLABUS

з навчальної дисципліни

«СЦЕНОГРАФІЯ»,

що викладається в межах
ОПП «Акторське мистецтво драматичного театру і кіно»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів
за спеціальністю В6 Перформативні мистецтва,
спеціалізацією В6.01 Сценічне мистецтво
галуззю знань В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»

Львів – 2025

Назва навчальної дисципліни	Сценографія
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Валова, 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет культури і мистецтв, кафедра театрознавства та акторської майстерності
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки» В6 Перформативні мистецтва В6.01 Сценічне мистецтво ОПП Акторське мистецтво драматичного театру і кіно
Викладачі дисципліни	Руденко-Краєвська Наталія Владиславівна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри театрознавства та акторської майстерності
	rudenko.kraevska@lnu.edu.ua
Консультації по дисципліні відбуваються	Щопонеділка о 8.30-11.50 год. (вул. Валова, 18, ауд. 14) Також можливі он-лайн консультації. Для цього слід писати у створену вайбер групу
Сторінка навчальної дисципліни	https://kultart.lnu.edu.ua/course/stsenohrafiia-op-aktorske-mystetstvo
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Сценографія» є вибірковою дисципліною зі спеціальності В6 Перформативні мистецтва, спеціалізації В6.01 Сценічне мистецтво, ОПП Акторське мистецтво драматичного театру та кіно для першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти денної форми навчання, яка викладається в обсязі 180 годин, 6 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS) на IV курсі, у 7 та 8 семестрі.
Семестровий (підсумковий) контроль	Залік вкінці семестру
Коротка анотація дисципліни	Дана дисципліна ознайомлює студентів із структурою, художніми особливостями та основними напрямками розвитку візуального мистецтва в театрі. Окремо зосереджується увага на історичному розвитку мистецтва сценографії, як невід'ємної складової театрального синтезу.
Мета та цілі дисципліни	*Мета дисципліни* – формування цілісної творчої особистості шляхом поглиблення знань в галузі історії та теорії сценографії. Формування професійних критеріїв оцінки продукту сценографічного мистецтва. *Цілі дисципліни:* - з'ясувати природу виникнення виду мистецтва – сценографії. - простежити розвиток сценографічного мистецтва відповідно загальної історії та історії мистецтва; - зрозуміти тенденції розвитку сучасної сценографії; - усвідомити роль сценографії, як явища в культурі і мистецтві різних епох; - орієнтуватися в різних моделях візуального продукту в театрі; - визначити роль художника у створенні театральних постав в різні періоди розвитку театру.
Ключові слова	Сценографія, театральний простір, місце дії, образотворча режисура, ігрова сценографія, сценічний дизайн
Формат курсу	Очний

	Проведення лекцій, практичних занять та консультації для кращого розуміння тем
Тривалість навчальної дисципліни	Два семестри
Обсяг дисципліни	60 години аудиторних занять. З них 30 годин лекцій, 30 години практичних занять та 120 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	Після вивчення навчальної дисципліни «Сценографія» здобувачі вищої освіти повинні **а) знати:** − основні етапи розвитку мистецтва сценографії; − головні факти та події в царині мистецтва сценографії; − Мистецтвознавчу термінологію, поняття та категорії; − витоки та взаємовпливи історичних процесів на сучасність. **б) вміти:** − вільно орієнтуватися у надбанні мистецтва сценографії; − фахово аналізувати твори сценографічного мистецтва; − класифікувати, основні та допоміжні засоби виразності візуального образу вистави, та визначати його роль в системі театрального синтезу; − орієнтуватися у визначенні функцій сценографії та системах оформлення вистав; − відповідально застосовувати отримані знання у − оперувати мистецтвознавчою термінологією, поняттями та категоріями, що є потрібними для розуміння та аналізу сучасного мистецького життя. − співвідносити сучасні мистецькі події з історичними, узагальнювати, робити висновки щодо цих подій; аналізувати витоки та взаємовпливи історичних процесів на сучасність.
Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)	**Аналітичні навички**: вивчення концептуальних засад мистецтва сценографії дозволить розвинути здатність аналізувати складні ситуації, розбирати проблеми на складові та визначати оптимальні рішення. **Навички критичного мислення**: дисципліна спонукає до критичного аналізу та оцінки інформації, теорій та концепцій, що сприяє розвитку в здобувачів здатності обґрунтовувати свої погляди та приймати інформовані рішення. **Комунікаційні навички**: вивчення дисципліни розвиває уміння висловлювати свої думки письмово та усно, спілкуватися з іншими людьми, а також слухати і розуміти інших
Теми	**Тема 1.** Місце сценографії в системі мистецтва драматичної дії; **Тема 2.** Час і місце дії в сценографії; **Тема 3.** Театральний простір; **Тема 4.** Система ігрової сценографії; **Тема 5.** Система декораційного мистецтва; **Тема 6.** Система образотворчої режисури; **Тема 7.** Система ігрової сценографії в історії українського театру; **Тема 8.** Система декораційного мистецтва в історії українського театру; **Тема 9.** Система образотворчої режисури в історії українського театру; **Тема 10.** Сценографія кінця XX - початку XXI ст.;

	Тема 11. Сценографічні персонажі; **Тема 12.** Театральний макет; **Тема 13.** Сценографія постдраматичного театру; **Тема 14.** Театр художника.
Питання до заліку	1. Основні форми театрального простору. Структура і форми комунікації з глядачем. Сценографічний простір. Сфера «глядацької акустики». 2. Українське декораційне мистецтво. Романтизм та його прояви в українському сценографічному мистецтві. «Руська бесіда». Іван Озаркевич. Локальний колорит. 3. Складові сцени в горизонтальній площині. Планшет сцени. Авансцена. Просценіум. 4. Театральне дійство на відкритих сценах. Античний театр. Середньовічний театр. Простір ігрового театру епохи Ренесансу. 5. Сценографія українського Театру корифеїв. В. Кричевський, М. Бурачек, І. Бурячок. 6. Складові сцени в горизонтальній площині. Ар'єрсцена. Кишені. 7. Зародження та утвердження закритої сцени. Характеристика сцени-коробки. Мистецькі задачі сценографічного простору від барокового театру до театру епохи Романтизму. 8. Український театр на межі XIX – XX ст. Неоромантизм. Театр М. Садовського. Театр О. Загарова. Театр «Руська бесіда». Костянтин Єлева, Григорій Нарбут, Станіслав Ясенський, Михайло Бойчук. 9. Розправлення і фільтрування світлових приладів. Світлова партитура. Світлова виписка. 10. Реформування сцени європейського театру у XIX ст. Театри Р. Вагнера, А. Антуана, П. Фора, А. Апіа та Г. Крега. 11. Український шкільний театр кінця XVI – початку XVIII ст. Вертеп. Балаган. 12. Складові сцени у вертикальній площині. Портал сцени. Дзеркало сцени. 13. Сцена європейського театру початку XX ст. Новаторські пошуки просторової організації. Системи і задачі модернізації класичної сцени. 14. Ігровий український театр Княжої доби. Театр скоморохів. 15. Складові сцени у вертикальній площині. Пожежна завіса. Театральна завіса. 16. Театральний простір другої половини XX – початку XXI ст. Театри в не театральних приміщеннях. Театр середовища. Просторові форми сучасного європейського театру. 17. Український прототеатр. Характерні особливості, моделі, цикли. 18. Складові сцени у вертикальній площині. Верхня сцена. Одяг сцени. 19. Три сценографічні системи в історії європейського театру. Функції сценографії. 20. Українське декораційне мистецтво. Епоха Просвіти в українському театрі кінця XVIII - початку XIX ст. Драматургія Г. Квітка-Основ'яненка, І. Котляревського. Сценографія П. Гонзага. Віденська мистецька школа. Зимовий театр. Натурний метод.

	21. Світлотехнічне обладнання сучасної сцени. Світлові софіти. Портальне світло. Планшетне світло. Світло рампи. 22. Засоби виразності ігрової сценографії в античному, середньовічному та національних ігрових моделях європейського театру епохи Ренесансу. 23. Сценографічні персонажі в українському театрі початку ХХ ст. Персонажі – зображення, костюми, маски, фігури, предмети, єдині установки, «жива сценографія». Театр імені Гната Михайличенка. О. Хвостенко- Хвостов, А. Петрицький, В. Меллер. О. Екстер. Б. Косарєв. 24. Світлотехнічне обладнання сучасної сцени. Світлові групи в глядацькій залі. Система керування театральним світлом. Світлова апаратура відкритих площадок. 25. Ігрова функція сценографії в системі декораційного мистецтва. Театр Е. Піскатора. Епічний театр Б. Брехта. 26. Театральний простір української держави кінця ХХ – ХХІ ст. Перспективи розвитку українського театрального мистецтва, зокрема мистецтва сценографії в другому десятиріччі ХХІ ст. 27. Основні характеристики освітлення. Види та конструкції світлових приладів. 28. Ігрова функція сценографії в системі образотворчої режисури. Принципи і засоби виразності ігрової сценографії в новій системі. Ігрова функція і сценічний дизайн. 29. Український сценограф Анатоль Петрицький. 30. Основні характеристики освітлення. Характер освітлення. 31. Функція визначення місця дії в ігровій сценографічній системі європейського театру. Античний театр. Середньовічний театр. Театр комедії масок. Театр Лопе де Вега. Театр У. Шекспіра. 32. Театр «Березіль» - джерело зародження в Україні нової сценографічної системи, Метод перетворення Л. Курбаса. Макетна майстерня. Сценограф В. Меллер. 33. Основні характеристики освітлення. Театральні світильники. 34. Функція створення місця дії в системі декораційного мистецтва європейського театру XV – XVII ст. Ренесансні перспективи. Сценографія барокового театру. 35. Ігрова функція в українському театрі початку ХХ ст. О. Хвостенко- Хвостов, А. Петрицький, В. Меллер. О. Екстер. 36. Основні характеристики освітлення. Театральні прожектори. 37. Функція створення місця дії в європейському театрі XVII – першої половини XVIII ст. Мале бароко. Класицизм. Бароковий класицизм. Класицистське бароко. Сценографія родини Галлі да Бібієни. 38. Становлення нової сценографічної системи – образотворчої режисури в театрах Західної України першої половини ХХ ст. Сценограф Анджей Пронашко. 39. Основні характеристики освітлення. Проекційне обладнання. 40. Тенденції розвитку сценографії європейського театру другої половини XVIII ст. Сценографія театру рококо. Європейський театр епохи Просвіти. 41. Сценографічні моделі в українському театрі другої половини ХХ ст. Д. Лідер, Є. Лисик, Ф. Нірод. М. Кіпріян, Т. Медвідь.

	42. Світлова композиція. Світлові картини. Світлові групи. 43. Сценографічні напрямки в європейському театрі XIX ст. Театр епохи Романтизму. Археологічний натуралізм, Метод історичної картинності. Побутовий натуралізм. Імпресіонізм у сценографії. 44. Традиції та інновації в українській сценографії XXI ст. 45. Розвиток сценічного освітлення. Сонячне освітлення. Свічки, олійні лампи. 46. Функція створення місця дії в європейському театрі XX – початку XXI ст. Напрямок неоромантизму. персифляж, сценографічні образи архетипів, єдині установки, функціональна естетика, сценічне довкілля, перенос місця дії, неоперсифляж, арт дизайн, сценічний дизайн. 47. Сценограф і педагог Данило Лідер. 48. Розвиток сценічного освітлення. Газове та друмондне освітлення. Електричне освітлення. 49. Сценографічні персонажі прототеатру, античного, середньовічного та ренесансного ігрового театрів. 50. Персонажна функція сценографії в системі європейського декораційного мистецтва XV – XIX ст. Напрямки і види сценографічних персонажів цього періоду. 51. Типологія сценографічних прийомів та моделей в українському театрі 2000- 2022 рр. 52. Художні стилі електричного освітлення. Романтизм. Реалізм. Імпресіонізм та символізм. 53. Вплив нових стилів образотворчого мистецтва початку XX ст. на формування системи образотворчої режисури. Сценографічні експерименти Баугаузу. 54. Сценографія і школа Олександри Екстер. 55. Художні стилі електричного освітлення. Світло в творчості А. Апіа та Г. Крега. 56. Персонажна функція сценографії в системі образотворчої режисури. Типологія сценографічних персонажів в сучасному театрі. 57. Сценограф і педагог Борис Косарєв. 58. Художні стилі електричного освітлення. Експресіонізм. Конструктивізм. 59. Принципи театру художника. Художні пошуки Баугаузу. Театр Т. Кантора. Театр Й. Шайни. Театр Л. Мондзика. 60. Функція визначення місця дії в українському театрі початку XX ст. 61. Види театрального макету. Роль макету в створенні візуального образу вистави.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання дисципліни	Презентація, лекції, дискусія, аналіз сценографічних проєктів.
Необхідне обладнання	Вивчення курсу потребує використання загально вживаних програм і операційних систем, доступу до мережі Інтранет.
Література для вивчення дисципліни	Уся література, яку здобувачі вищої освіти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Здобувачі вищої освіти

	заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел інформації, яких немає у списку рекомендованих. **Основна література.** 1. Основи сценографії. Частина перша. Театральний простір. Посібник / Н. Руденко-Краєвська – ЛНАМ, Львів, 2020. 2. Основи сценографії. Частина друга. Функції сценографії. Посібник / Н. Руденко-Краєвська – ЛНАМ, Львів, 2022. 3. Основи сценографії. Частина третя. Театральна мова. Посібник / Н. Руденко-Краєвська – ЛНАМ, Львів, 2024. **Додаткова література.** 1. Веселовська Г. Дванадцять вистав Леся Курбаса: Навчальний посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв. К. ДЦТМ ім. Леся Курбаса, 2005. 316 с. 2. Веселовська Г. Модерний та авангардний театр в Україні першої третини ХХ століття Нариси з історії театрального мистецтва України ХХ століття. К. Інтертехнологія, 2006. С. 159-221. 3. Вереківська І. Федір Нірод. Мистецтво. Київ, 1988. 160 с. 4. Вереківська І. «Художник і сцена». Мистецтво. Київ, 1971. 109 с. 5. Вовкун В. Медвідь Л. Євген Лисик. Сценографія львівської опери». Коло. 2023 р. 316 с. 6. Волошина І. Корифеї українського театру. Мистецтво. Київ,1982 р. 310 с. 7. Врона І. Анатоль Петрицький. Альбом. К. Мистецтво, 1968. 189 с. 8. Гарбузюк М. Філософія театру Леся Курбаса: від Анрі Берґсона до Альберта Айнштайна. Життя і творчість Леся Курбаса. Львів; Київ; Харків. Літопис, 2012. С. 199 – 207. 9. Горбачов Д. Авангард. Українські художники першої третини ХХ ст. Мистецтво. Київ, 2017. 320 с. 10. Диченко І. Євген Лисик. Нарис про життя і творчість. К. «Мистецтво». 1978. 112 с. 11. Єрмакова Н. Формування першої української режисерської школи у контексті інтегративних процесів української культури ХХ століття. Нариси з історії театрального мистецтва України ХХ століття. Інститут проблем сучасного мистецтва Академії мистецтв України. Інтертехнологія. Київ, 2006. С. 221-301. 12. Заболотна В. Театральна Україна в полудень віку: український драматичний театр 40–60-х років ХХ століття. Нариси з історії театрального мистецтва України ХХ століття. Інститут проблем сучасного мистецтва Академії мистецтв України. Інтертехнологія. Київ, 2006. С. 533-587. 13. Єрмакова Н. Березільська культура: історія, досвід. Ін-т екранного мистецтва Нац. акад. мистецтв України. Фенікс. Київ, 2012. 512 с. 14. Заболотна В. Вони обрали «Березіль». Український театр. Київ, 1993. № 2. С. 4–7. 15. Ковальчук О. Художники українського театру 1950-х — 1980 років. Нариси з історії театрального мистецтва України ХХ століття. Інститут проблем сучасного мистецтва Академії мистецтв України. Київ. Інтертехнологія, 2006. 1054 с.

16. Ковальчук О. Сценографічна школа Д. Лідера. Процеси становлення та реалізації в часі. Сучасні проблеми художньої освіти в Україні. Музичне мистецтво XXI століття. Зб. наук. пр. Акад. мистецтв України. Ін-т проблем сучасного мистецтва. К. ІПСМ АМУ . Софія. 2009. С. 114-135
17. Лідер Д. Театр для себе. Мистецтво. Київ, 2004. 104 с.
18. Лідер Д. Стенограма виступу на конференції театральних художників «Традиції і новаторство в мистецтві». Українське театральне товариство. Київ, 26.09.1966.
19. Лідер Д. Образ вистави. Український театр. Київ, 1972. № 4. С. 7-8.
20. Меллер В. Макетна майстерня «Березіль». Глобус. Київ, 1925. № 4. С. 163–164
21. Овсійчук В. Художник Євген Лисик. Народознавчі зошити. Інститут народознавства НАН України. 1996. № 5. С. 328–334.
22. Островерх О. Щеплення Лідером, або досвід конфліктного монтажу. Антиквар. № 102. 05.2017
23. Паві П. Словник театру. Львів, 2006. 640 с.
24. Проскуряков В. Архітектура українського театру. Простір і дія. Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», видавництво «Срібне слово». Львів, 2004. 584 с.
25. Проскуряков В., Климко З., Зінченко О. Творчість Є. М. Лисика в часі, просторі, сценографії та архітектурі. Видавництво Львівської політехніки. Львів, 2016. 136 с.
26. Фіалко В. Український театр 1970-х —1980-х років: режисерсько-сценографічні пошуки. Нариси з історії театрального мистецтва України XX століття. Інститут проблем сучасного мистецтва Академії мистецтв України. Інтертехнологія. Київ, 2006. С. 607 – 695.
27. Фіалко В. Творчий метод Лідера. Антиквар № 102. Київ, 05.2017.
28. Чернова М. Борис Васильович Косарєв. Мистецтво. Київ, 1969. 67 с.
29. Чечик В., Павлова Т. Борис Косарев: 1920-ті роки. Від малярства до теа-кіно-фото. Родовід. Київ, 2009. 288 с.
30. Copeau, Jacques: Registres I, Appels; Ed. Marie-Hne Dast and Suzanne Maistre; St-Denis, Paris: Gallimard, 1974. 198 p.
31. Cheney S. The Spase Stage. Theatre Arts. Monthly. №10. 1927. P. 762-774
32. Howard, Pamela. What is Scenography London - New-York: Routledge, 2002. 235 p.
33. Kornienko N. Les Kurbas and the Spiritual Foundations of the Ukrainian Avant-garde Modernism in Kyiv. Jubilant Experimentation. University of Toronto Press, Toronto Buffalo. London, 2010.
34. Kornienko N. Discovering a Master — Ukrajinska avangarda 1910–1930. Zagreb, 1990.
35. Kornienko N. Ukraine, Theatre: 1920–1990. The World Encyclopedia of Contemporary Theatre. Vol.1: «Europe», UNESCO, London-New-York, 1995.
36. Makgovan K., Melnitz W. The living Stege, 1956. 450 p.
37. Prampolini Enriko. Scenographie futuriste. Manifeste (1915). Die Maler und das Theater im XX. Jahrhundert. 1986.

Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються наступним чином:

Поточна успішність

- практичні заняття – 48 балів.
- самостійна робота здобувачів –10 балів.
- письмове есе –10 балів.
- залік — 30 балів семестрової оцінки

Підсумкова максимальна кількість балів 100.

Теми есе:

1. Функція визначення місця дії візуальними засобами в античному театрі.
2. Роль родини Галлі да Бібієни в розвитку мистецтва сценографії європейського театру XVIII ст.
3. Сценографія театру М. Рейнгарда.
4. Творчий доробок сценографині Олександри Екстер.
5. Анатоль Петрицький – сценограф.
6. Творчий метод Вадима Меллера.
7. Кубофутуризм в театрі Бориса Косарєва.
8. Простір вистав Данила Лідера.
9. Живописна симфонія Євгена Лисика.
10. Напрямок персефляжу в польському театрі XX ст.
11. Постмодерна сценографія в Європі та в Україні.

Розмір есе від 2 до 4 сторінок. Есе передбачає на базі вивченого матеріалу розглянути власне бачення на тему. Опрацювати рекомендовану літературу до кожної теми.

Види робіт. Критерії оцінювання знань студентів	**Максимальна кількість балів**
1. Бали поточної успішності за участь у семінарських заняттях	
24 заняття (2*24) = 48 балів (максимально)	**2 бали**
Студенти в повному обсязі володіють навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладають під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкривають зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов‘язкову та додаткову літературу. Правильно вирішують усі тестові завдання.	2
Студенти в цілому володіють навчальним матеріалом викладають його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішують половину тестових завдань.	**0,5 - 1,5**
2. Самостійна робота студентів	
Критерії оцінювання	

Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу контролюється при підсумковому семестровому контролі (наприклад тестуванні), до самостійної роботи здобувачів відноситься їхнє відвідування наукових конференцій чи публічних подій, лекцій, воркшопів, пов'язаних із темами дисципліни.	2

3. Письмові завдання/ есе	
Критерії оцінювання	**10 балів**
робота виконана з поясненнями та висновками, чіткою аргументацією гіпотез чи припущень, коректна щодо викладених фактів, написана грамотно та має чітку структуру відповідно до обраного жанру, коректне посилання на джерела та грамотно оформлено бібліографічний опис джерел та літератури.	**10**
Робота захищена, має певні описки чи граматичні помилки, або брак чіткої структури роботи, або брак аргументації гіпотез та висновків.	**9-7**
Робота захищена,але має певні описки чи граматичні помилки, або брак чіткої структури роботи, або брак аргументації гіпотез та висновків (вказані критерії порушені частіше та глибше).	**6-3**
Робота не захищена та виконана частково, є порушення у всіх пунктах вимог.	**0,5**

Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахуванння викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. **Відвідання занять** є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні зайняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. **Література.** Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. **Політика виставлення балів.** Враховуються бали набрані на поточних практичних заняттях, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студентів під час практичного заняття; не толерується списування та плагіат та невчасне виконання поставленого завдання. Жодні форми

	порушення академічної доброчесності не толеруються. Модульний контроль проходить у формі тестування у системі Moodle.
Дотримання умов доброчесності	**Академічна доброчесність**: Очікується, що роботи здобувачів вищої освіти в частині НДР будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів вищої освіти становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача вищої освіти є підставою для її незарахуванням викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. **Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.** Принципи доброчесності в Університеті та відповідність показникам забезпечення якості вищої освіти регламентовано НАЗЯВО та положеннями Центру забезпечення якості освіти Львівського національного університету імені Івана Франка. Сайт НАЗЯВО: https://naqa.gov.ua/ Центру забезпечення якості освіти ЛНУ: http://education-quality.lnu.edu.ua/accreditation/university-documents/ Онлайн курс «Академічна доброчесність» викладений за посиланням: https://vumonline.ua/course/academic-integrity- at-the-university/.
Навчання іноземною мовою	У процесі викладання навчальної дисципліни використовуються матеріали та джерела англійською мовою. Частково навчальний матеріал вивчається англійською мовою (фрагментарно).
Позааудиторні заняття	Передбачається в межах вивчення навчальної дисципліни участь в конференціях, форумах, круглих столах тощо (за активну участь отримують додаткові бали). У рамках неформальної освіти здобувачі можуть самостійно проходити курси на онлайн платформах за темами навчальної дисципліни, що буде враховуватися при оцінюванні аудиторної та самостійної роботи здобувачів
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.